

Viete, kam s odpadom?

Priemerná rodina na Slovensku vyprodukuje asi 350 kilogramov odpadu ročne. Hoci legislatíva striktné vyžaduje jeho separovanie, takmer tri štvrtiny z neho skončia nakoniec na skládkach.

Výhovorky už dnes neobstoja

Separovanie odpadu by malo byť štandardom v každej domácnosti. Smetný koš slúži len na nerecyklovateľný odpad; všetky ostatné zložky odpadu patria do farebných zberných nádob alebo vriec. Čím viac triedite, tým menej produkuje zmiešaného (nevytriedeného) odpadu, za zber a spracovanie, ktorého musí každá domácnosť platiť miestne poplatky. Naopak systém triedeného zberu je pre občanov zdarma, pretože je financovaný výrobcami výrobkov a obalov.

Kam s plastami?

Plastový odpad predstavuje celosvetový problém. V oceánoch „plávajú“ plastové ostrovy, ktoré v mnohých prípadoch dosahujú rozlohu niekoľko desiatok hektárov. Plastové fľaše sa vo voľnej prírode rozkladajú 400 až 500 rokov. V prípade recyklácie sa však dajú využiť znova, napríklad na výrobu flísových mikín. Doma si na zber plastov stačí vyhradiť napríklad vrece, ktoré po naplnení vyprázdните do príslušnej zbernej nádoby, zvyčajne označenej žltou farbou. Patria do nej PET fľaše od nápojov, téglíky

z jogurtov, igelitové vrecká, fólie, polystyrén či obaly z kozmetických produktov. Nemali by byť znečistené, dôkladné umývanie však nie je potrebné. Stačí ich vyprázdniť a zredukovať ich objem, aby v kontajneri nezaberali veľa miesta. To platí najmä pre PET fľaše, ktoré je nutné stlačiť.

Kam s papierom?

Aj v dobe digitalizácie bežná domácnosť vyprodukuje množstvo papierového odpadu. Noviny, časopisy, kancelársky papier, letáky, kartóny, papierové obaly, návody od elektrospotrebičov... To všetko je tiež treba zbierať separátne a následne vysypať do zbernej nádoby na papier, ktorá býva označená modrou farbou. Papier obsiahnutý v odpadoch sa dá zrecyklovať až sedemkrát a tona zrecyklovaného papiera môže zachrániť pred výrubom až 17 stromov.

Kam so sklom?

Sklenené fľaše a poháre sa dajú recyklovať prakticky donekonečna. Naopak, v prírode by sa rozkladali tisíce rokov. Vhadzujte ich preto do zberných nádob označených zelenou farbou. Výnimkou sú zálohova-

né obaly zo skla, ako napr. fľaše na pivo, víno, malinovu, minerálku, sirupy a podobne. Bývajú označené textom „návrtný obal“ a pri spätnom odbere musia byť v neporušenom stave, bez mechanických nečistôt vo vnútri alebo na povrchu. Do zelených nádob patria len nevratné obaly zo skla, sklenené nádoby, fľašky a flaštičky od kozmetiky a liekov, tabuľové sklo, sklenené črepy. Pozor, nevhadzujte do nich žiarovky, porcelán ani keramiky! V prípade pochybností vám napovedia informačné štítky na kontajneroch.

Kam s kovmi?

Aj plechovky od nápojov, konzervy či hliníkové fólie sa v prírode rozkladajú desiatky rokov. Pritom je možné ďalej ich spracovávať a vyrábať z nich nové plechovky, súčiastky do automobilov, či rôzne kovové predmety. Farba zberných nádob na kovy a spôsob zberu sa v jednotlivých obciach môžu líšiť. Nádoby sú zvyčajne červenej farby a okrem plechoviek od nápojov do nich patria aj kovové výrobky

a súčiastky, kovové obaly a alobal. V niektorých obciach sa kovy zbierajú spolu s plastami do žlteho kontajnera, preto je potrebné pozorne čítať pokyny na štítku nalepenom priamo na zbernej nádobe alebo hľadať informácie na internetovej stránke samosprávy. Do zberných nádob nevhadzujte kovové obaly, ktoré sú znehodnotených farbami alebo inými chemikáliami. Nadrozmernej kovový odpad je vhodnejšie odovzdať na zbernom dvore, prípadne do veľkoobjemových kontajnerov, ktoré na tento účel vyčleňujú niektoré obce.

Kam s elektroodpadom a batériami?

Veľmi malý elektroodpad s rozmermi do 25 cm (napr. fény, rýchlovarná kanvica, mobilné telefóny, žehličky a pod.), ako aj odpad zo svetelných zdrojov, odnesie do väčšej predajne elektra. V cene elektro zariadení sú už totiž zahrnuté aj poplatky za spätný zber starých elektrospotrebičov a ich recykláciu. Ak kupujete veľký elektrospotrebič, môžete ten

Sledujte symboly

OBALY

To, že obal alebo produkt nepatria do smetného koša, spoznáte podľa jednoduchého symbolu postavy stojacej pri zbernej nádobe. Znamená, že obal je potrebné použiť vhodne do príslušnej farebnej zbernej nádoby. Do nádob na separovaný odpad patria aj obaly a návody na použitie, ktoré bývajú súčasťou balenia elektrospotrebičov.

ELEKTROODPAD A BATÉRIE

Zvlášť opatrní buďte, ak nájdete značku prečiarknutej zbernej nádoby. V takom prípade máte pred sebou elektrospotrebič alebo batériu, ktoré možno odovzdať len na vyhradených miestach, a to na zbernom dvore alebo v predajni s elektrospotrebičmi.

Viete, že?

- Predchádzať vzniku odpadu môžete napríklad používaním textilných nákupných tašiek a vriec, obmedzením nákupu vody v PET fľašiach, darovaním funkčného elektrospotrebiče blízkym, nákupom bezobalových potravín, čistiacich prostriedkov a kozmetiky?
- Náklady na triedený zber komunálnych odpadov (plasty, papier, sklo, kovy, VKM, elektro, batérie) zabezpečujú výrobcovia týchto obalov a produktov?
- Zber a odvoz triedeného odpadu z farebných nádob (plasty, papier, sklo, kovy, VKM) je pre občanov zdarma?
- Čím viac triedite odpad, tým viac sa šetria prírodné zdroje a ekosystém?

pôvodný odovzdať predajcovi. Ak nákup nového spotrebiča neplánujete, nepotrebné chladničky, práčky či televízory zavezte na najbližší zberný dvor. Firmy a inštitúcie môžu požiadať o bezplatný odvoz vyradených IT zariadení a spotrebičov aj organizáciu zodpovednosti výrobcov – napr. SEWA, ktorá elektroodpad odvezie priamo z ich priestorov a vystaví aj potvrdenie o recyklácii pre účely kontroly. Elektroodpad sa v prírode nikdy nerozloží a látky v ňom obsiahnuté, vplyvom počasia, kontaminujú pôdu, vodu či vzduch. Na druhej strane, ak sa tieto komodity ekologicky zlikvidujú a zrecyklujú, množstvo materiálov z nich (kovy, vzácne kovy, plasty a sklo) môže byť opätovne spracovaných a využitých v ďalšej výrobe. Nezabudnite však, že prenosné batérie, akumulátory a spotrebiče musia byť pri odovzdávaní v neporušenom stave, v žiadnom prípade sa nepúšťajte do ich rozoberania sami.

Zdroj: www.sewa.sk